

Európai Gazdasági
és Szociális Bizottság

VÉLEMÉNY

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Kriptoeszközök – kihívások és lehetőségek

Kriptoeszközök – kihívások és lehetőségek
[saját kezdeményezésű vélemény]

ECO/591

Előadó: **Philip VON BROCKDORFF**

Társelőadó: **Louise GRABO**

www.eesc.europa.eu

HU

www.eesc.europa.eu/facebook

www.eesc.europa.eu/twitter

www.eesc.europa.eu/linkedin

www.eesc.europa.eu/instagram

Közgyűlési határozat:	2022. 03. 24.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2022. 09. 09.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2022. 09. 22.
Plenáris ülészak száma:	572.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	148/0/3

1. Következtetések és ajánlások

- 1.1 Az EGSZB elismeri, hogy a kriptoeszközök piaci tőkeértéke egyre nő, és határozottan támogatja a kriptoeszközök piacairól szóló rendeletre irányuló európai bizottsági javaslatot. A rendelet a kriptoeszközök EU-n belüli szabályozását célozza, és témájában a társjogalkotók 2022. június 30-án ideiglenes politikai megállapodásra jutottak¹.
- 1.2 Az EGSZB ezenkívül szilárd szabályozási és operatív keretet szorgalmaz a kriptoeszköz-tranzakciók pénzügyi nyomon követésének és az ilyen eszközök adóügyi megfelelésének javítása érdekében.
- 1.3 Az EGSZB határozottan azt ajánlja, hogy a hatóságok tartsák tiszteletben az „azonos tevékenység, azonos kockázat, azonos szabályok” elvet. Eszerint a kriptoeszköz-tranzakciókat végrehajtó vállalkozások esetén, amennyiben ugyanolyan kockázatok merülnek fel, mint a hagyományos eszközökkel végrehajtott tranzakciók esetén, a már létező szabályozási keretre kell támaszkodni. Az EGSZB ezt szükségesnek tartja annak elkerüléséhez, hogy aszimmetriák alakuljanak ki olyan hasonló szolgáltatások és eszközök között, amelyekre technikai okok miatt eltérő keretek vonatkozhatnak.
- 1.4 A kriptoeszközökre vonatkozó szabályozási keretnek nem csupán az EU-n belül, hanem az egyes joghatóságok között is következetesnek kell lennie. A fogyasztók védelme érdekében az EU-n belül és kívül is egyenlő versenyfeltételeken alapuló normákat kell meghatározni. Az EGSZB támogatja a pénzáttalásokról szóló rendeletet², bár az bizonyos tekintetben túlmutat a hagyományos pénzügyi tranzakciókon. Ugyanakkor az EGSZB támogatja az innovációt az EU-ban. Fontos, hogy az „azonos tevékenység, azonos kockázat, azonos szabályok” elvet követve a blokklánc-technológián alapuló, nem pénzügyi jellegű hagyományos termékeket fizikai megfelelőjükkel azonos módon kezeljék, ne pedig pénzügyi eszközökként.
- 1.5 Az EGSZB aggodalommal látja a kriptoeszközök és az azokkal kapcsolatos bányászati tevékenységek környezeti hatásait, szem előtt tartva a zöld megállapodás részeként tett uniós éghajlatvédelmi vállalásokat. Úgy véli, hogy annak ellenére, hogy a blokklánc és a hozzá hasonló új megosztott könyvelési technológiák látszólag képesek fenntartható infrastruktúrákat létrehozni az alacsony szén-dioxid-kibocsátású jövőhöz, ennek megvalósulására nincsen meggyőző bizonyíték.
- 1.6 Az EGSZB szerint a blokklánc mint a kriptoeszközök alapjául szolgáló elsődleges technológia segíthet a jelenleg a piacon uralkodó kockázatok kezelésében. A blokklánc potenciális előnyei a kockázatcsökkentést és a jobb tőkegazdálkodást lehetővé tevő valós idejű ügyletektől a szabályozási hatékonyság javításáig terjednek, ami például a blokkláncnak az ügyfél megismerésére vagy a pénzmosás elleni ellenőrzésekre történő használatával érhető el.

¹ A szöveget várhatóan azt követően véglegesítik, hogy azt 2022. szeptember vége felé a COREPER jóváhagyta. Így az EGSZB véleményének elfogadásakor még nagy valószínűséggel nem lesz elérhető.

² A pénzáttalásokról szóló rendelet alapvetően a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) azon ajánlásának folyamánya, hogy kötelezzék a pénzforgalmi szolgáltatókat annak biztosítására, hogy a pénzáttalásokat a fizető félre és a kedvezményezettre vonatkozó információk kísérik. Az olyan új technológiákra, mint amelyeket a kriptoeszköz-átutalások során is használnak, a pénzáttalásokról szóló rendelet vonatkozik majd.

- 1.7 Az EGSZB megjegyzi továbbá, hogy a technológiai fejlesztések segíthetnek az adóügyi megfelelés terén meglévő korlátok kezelésében, javítva ezáltal az átláthatóságot és az adóhatóságoknak ellenőrzési célból küldött adatok minőségét, kezelve így az adócsalást és az illegális ügyleteket.
- 1.8 A blokklánc további technológiai fejlődése arra is ösztönözheti a bankokat, hogy együttműködjenek a blokklánc-ökoszisztémán belül, ami lehetővé tenné számukra, hogy egy blokkláncalapú kereskedelemfinanszírozási platformon keresztül megosszák információikat és tapasztalataikat a szélesebb blokklánc-közösséggel.
- 1.9 Végezetül az EGSZB teljes mértékben támogatja azt a szerepet, amelyet az EBB a kriptoeszközökkel kapcsolatos fejlemények, azoknak a monetáris politikára kifejtett potenciális hatásai, valamint annak nyomán követésében tölt be, hogy milyen kockázatokkal járhatnak a kriptoeszközök a piaci infrastruktúrák és kifizetések zökkenőmentes működésére és a pénzügyi rendszer stabilitására.

2. A vélemény háttere

- 2.1 A kriptoeszközök piaci tőkeértéke 2021-ben több mint háromszorosára, 2,6 billió USD-re nőtt, a kriptoeszközök azonban továbbra is a globális pénzügyi rendszer eszközeinek csak kis részét teszik ki³. Számukat tekintve a kriptoeszközök összemérhetők egyes meglévő eszközosztályokkal, bár meg sem közelítik az államkötvények, a részvénypiacok és a származtatott termékek jelentőségét. A kriptoeszközök gyors növekedése számos új szereplőt vonzott az ökoszisztémába, akik egyre több kriptoeszközt kínálnak, amelyek közül egyeseket „virtuális fizetőeszköznek”, digitális „érmének” vagy „tokennek” neveznek. Az eddigi legjelentősebb kriptoeszközök között említhető a bitcoin és az ether, amelyek együttesen a kriptoeszközök teljes piaci tőkeértékének mintegy 60%-át teszik ki.
- 2.2 Az elmúlt évben a stabil kriptopénzeknek⁴ nevezett kriptoeszközosztály iránti kereslet példátlan növekedést mutatott, amelyet a technológiai fejlődés, nevezetesen a blokklánc fejlődése segített elő. A stabil kriptopénzzel folytatott kereskedés volumene például meghaladta szinte az összes többi kriptoeszközét, főként azért, mert az előbbieket intenzíven használják az azonnali és származtatott ügyletek tőzsdei kiegyenlítésére. Ezenkívül a stabil kriptopénzek relatív árstabilitása segít megvédeni a kriptoeszköz-tulajdonosokat a nem stabil kriptopénzekkel összefüggő volatilitástól.
- 2.3 A kriptoeszközök iránti kereslet növekedésének egyik fő oka a blokklánc-technológián, valamint a pénzügyi szolgáltatások stabil kriptopénzek és egyéb kriptoeszközök

³ [„Assessment of risks to financial stability from crypto-assets”.](#)

⁴ Liao és Caramichael, [„Stablecoins: Growth potential and impact on banking”](#), International Finance Discussion Papers No 1334, Washington, a szövetségi jegybanki tanács kormányzótanácsa (2022).

felhasználásával történő nyújtásán alapuló decentralizált finanszírozás (vagy DeFi)⁵, ami lehetővé tette a felhasználók számára, hogy közvetítő nélkül kereskedjenek kriptoeszközökkel. Az ügylet során ezenkívül nincs szükség az ügyfél hitelkockázatának értékelésére. Érdekes módon az ilyen tranzakciókban főként azon fejlett gazdaságok intézményi szereplői vesznek részt, amelyekben gyakran bonyolítanak le tranzakciókat stabil kriptopénzekkel⁶.

- 2.4 A blokklánc-technológia vagy megosztott könyvelési technológia (DLT) egyetlen nagy nyilvános fájlként írható le, amelyet a kriptoeszközökkel kapcsolatos összes tranzakciót tartalmazó, hatalmas számítógép-hálózaton keresztül osztanak meg és tárolnak. Mivel a hálózat nyilvánosan megosztott, tartalmát pedig hitelesítik, az ügyleteket nem lehet visszafordítani vagy módosítani. Így a megosztott könyvelési technológia következményeként létrejött nyilvános fájl kizárja a csalárd tranzakciókat.
- 2.5 A Covid19-válság csúcspontján, piaci stresszidőszakban a bitcoin értéke 2020. február közepén 10 367,53 USD-n tetőzött, majd ugyanezen év márciusának közepén 4994,70 USD-re esett vissza. Az erőteljes értékemelkedésnek és -csökkenésnek azonban kevés köze volt a világjárványhoz és annak a részvényt piacra gyakorolt hatásához⁷. A bitcoin értékének látszólag kiszámíthatatlan viselkedése annak a jelenségnek az eredménye, amelyet a bányászok és szakértők „megfeleződésnek” neveznek. A bitcoin megfeleződésére négyévente kerül sor, vagy minden alkalommal, amikor 210 000 blokkot kibányásztak. Ez történt 2012-ben, és ugyanezt a kiszámítható ingadozást mutatta a bitcoin árban. A minta 2012 óta alig változott.
- 2.6 A dolgok jelenlegi állása szerint úgy tűnik, hogy a kriptoeszközök nem jelentenek lényeges kockázatot a pénzügyi stabilitásra nézve, amint azt a Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB) 2018. évi jelentése is megerősítette. Ugyanakkor maga az FSB is aggodalmát fejezte ki a megnövekedett piaci tőkeérték kockázataival kapcsolatban, különös tekintettel a befektetői bizalommal kapcsolatos kockázatokra, a pénzügyi intézmények közvetlen és közvetett kitettségéből eredő kockázatokra, valamint a kriptoeszközök fizetésekre és csereügyletekre történő használatából eredő kockázatokra.
- 2.7 Ugyanezeket az aggályokat fogalmazták meg az európai felügyeleti hatóságok (EBH, ESMA és EIOPA), amelyek figyelmeztették a fogyasztókat arra, hogy számos kriptoeszköz rendkívül kockázatos és spekulatív, és nem alkalmas a legtöbb lakossági befektető számára, illetve nem használható fizetési vagy csereeszközként. Véleményük szerint a fogyasztók azzal a nagyon is valós lehetőséggel szembesülnek, hogy magas kockázatú kriptoeszközök vásárlása esetén elveszítik az összes befektetett pénzüket. Arra is figyelmeztetnek, hogy a fogyasztóknak oda kell figyelniük az őket többek között a közösségi médián és véleményformálókon keresztül

5 A decentralizált finanszírozás alapvetően pénzügyi szolgáltatások decentralizált módon, azaz a szolgáltatásnyújtás megkönnyítése érdekében közvetítő igénybevétele nélküli nyújtását jelenti. A DeFi-alkalmazásokat egyének fejlesztik ki, majd a blokkláncon terjesztik, és az ilyen alkalmazások az irányításnak a felhasználói közösség kezébe adásával fokozatosan saját életre kelnek. A DeFi-alkalmazás legfejlettebb formája a decentralizált autonóm szervezet. Ez ellentétben áll a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést ellenőrző központi közvetítőkre támaszkodó hagyományos pénzügyi rendszerrel. A blokklánc-technológia használata önmagában nem jelent decentralizált finanszírozást; inkább a közvetítők (például a blokklánc által lehetővé tett) hiánya az, ami a DeFi kialakulásához vezet.

6 [Chainalysis \(2021\)](#).

7 Lásd Sajeev, K.C., Afjal, M. „Contagion effect of cryptocurrency on the securities market: a study of Bitcoin volatility using diagonal BEKK and DCC GARCH models”. *SN Bus Econ* 2, 57 (2022).

elérő megtévesztő reklámok kockázataira. A fogyasztóknak különösen óvatosaknak kell lenniük az ígért gyors vagy magas hozamok tekintetében.

- 2.8 A kriptoeszközök, valamint a rendszerszintű jelentőséggel bíró pénzügyi intézmények és az alapvető pénzügyi piacok közötti közvetlen kapcsolatok, bár gyorsan bővülnek, jelenleg korlátozottak. Mindazonáltal az elmúlt évben – noha alacsony bázisról indulva – nőtt az intézményeknek a kriptoeszközpiacokon befektetőként és szolgáltatóként való részvétele. Ha folytatódna a kriptoeszközök ezekkel az intézményekkel való összekapcsoltságának és azoknál betöltött jelentőségének a jelenlegi növekedési pályája, az következményekkel járna a globális pénzügyi rendszerre nézve.
- 2.9 A kriptoeszközök jelentőségének és összekapcsoltságának növekedése miatt még inkább szükség van arra, hogy a kriptoeszközökön következő, összehasonlítható és objektív auditokat végezzenek azzal a céllal, hogy beszámoljanak a nyilvánosság számára biztosított pénzügyi információk pontosságáról és teljességéről. Ebből kiindulva terjesztett elő az Európai Bizottság 2020 szeptemberében jogalkotási javaslatot a kriptovaluták szabályozásának harmonizálására és legitimálására⁸. A javaslat a fogyasztók, valamint a pénzügyi rendszer integritásának és stabilitásának védelme érdekében átfogó keretet biztosít a kriptoeszköz-kibocsátók és ajánlattevők, valamint a kriptoeszköz-szolgáltatók szabályozásához és felügyeletéhez. A társjogalkotók 2022. június 30-án ideiglenes politikai megállapodást értek el. A jogalkotási szöveg végleges változata várhatóan az elkövetkező hónapokban kerül közzétételre és lép hatályba. Az EGSZB ezzel kapcsolatos álláspontját a *Kriptoeszközök és megosztott könyvelési technológia*⁹ tárgyban megfogalmazott EGSZB-vélemény tartalmazza.

3. A kriptoeszközökből fakadó kockázatok

- 3.1 A kriptoeszközök gyors növekedését általában rossz operatív felépítés, gyenge kiberkockázatkezelés és gyenge irányítási keretek kísérték. E három tényező együttesen növeli az ügyfeleket érintő kockázatokat, a kiberbiztonság pedig problémát jelent a kriptoeszközök területén. A lopott kriptoeszközök jellemzően illegális piacokra kerülnek, és további bűncselekmények finanszírozására használják őket. Hasonlóképpen, a zsarolóvírus-támadásokkal összefüggésben a bűnözők gyakran arra kéri az áldozatokat, hogy kriptovalutákban, például bitcoinban fizessék ki a váltságdíjat¹⁰. A társjogalkotók a közelmúltban állapodtak meg a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról szóló rendeletről (DORA-rendelet), a szöveget pedig mostanában véglegesítik, hogy közzé lehessen tenni. Ez a rendelet egységes követelményeket állapít meg a pénzügyi szervezetek (köztük kriptoeszköz-szolgáltatók) üzleti folyamatait támogató hálózati és információs rendszerek biztonságára vonatkozóan, amely az általánosan magas szintű digitális működési reziliencia eléréséhez szükséges.

⁸ [Javaslat európai parlamenti és a tanácsi rendeletre a kriptoeszközök piacairól és az \(EU\) 2019/1937 irányelv módosításáról, COM\(2020\) 593 final](#), 2020. 09. 24.

⁹ [HL C 155., 2021.4.30., 31. o.](#)

¹⁰ [„Crypto-assets: Key developments, regulatory concerns and responses”](#).

- 3.2 A kriptoeszközök ökoszisztémája ki van téve egy bizonyos fokú koncentráció kockázatának is, mivel a kereskedést viszonylag kevés szervezet uralja¹¹. Egy tanulmány megállapította, hogy világszerte kevesebb mint 10 000 ember birtokolt együttesen 4,8 millió bitcoin¹² – amely az eddig bányászott 18,5 millió bitcoin közel egyharmada. Ez utóbbi közel 600 milliárd USD piaci értéket képviselt akkor. A helyzet azóta sem nagyon változott. A bitcoin-ökoszisztémát továbbra is nagy és koncentrált szereplők uralják, legyen szó nagy bányászokról¹³, bitcoin-tulajdonosokról vagy -cserélőkről. E koncentráció rendszerszintű kockázatot jelent a bitcoin számára és azt is jelenti, hogy az alkalmazás további terjedéséből származó nyereség nagy része valószínűleg aránytalanul kis számú résztvevőhöz kerül¹⁴.
- 3.3 Legutóbbi jelentésében¹⁵ az FSB megállapítja, hogy az olyan piaci rendszerek, mint a banki szolgáltatások, nagyrészt védettek a kriptoeszközök volatilitásával szemben. Az FSB azonban figyelmeztet arra, hogy a digitális eszközök egyre nagyobb jelentőséggel bírnak a pénzügyi intézmények működésében. Ha egy jelentős stabil kriptopénz (amelyet széles körben használnak fizetésekre) összeomlana, az további hatást gyakorolhatna a pénzügyi stabilitásra egy olyan időszakban, amikor az ukrajnai háború miatt egyre nagyobb a bizonytalanság, és tartósan magasak a nyersanyagárak. Egy összeomló stabil kriptopénz likviditási hiányhoz is vezethet a szélesebb értelemben vett kriptoeszközök ökoszisztémáján belül, ami korlátozná a kereskedés volumenét.
- 3.4 Amint azt egy korábbi véleményében is megjegyezte¹⁶, az EGSZB teljes mértékben támogatja a kriptoeszközök felügyeletének fokozására irányuló uniós erőfeszítéseket. Vélt anonimitásuk miatt azonban továbbra is előfordulhat, hogy a kriptoeszközök a jobb nyomon követés ellenére áldozatul esnek olyan felhasználóknak, akik bűnelkövetési szándékkal fordulnak feléjük. A kriptoeszközökről az utóbbi időben leginkább annak okán hallhattunk, hogy ezt a pénznemet részesítik előnyben a kibertámadók, akik zsarolószoftvert használnak a rendszerekbe való betöréshez, majd bitcoin-kifizetéseket követelnek azért, hogy ne semmisítsék meg vagy ne szivárogtassák ki a vállalat értékes adatait. Emellett nőtt a kriptovalutához köthető Ponzi-sémákról szóló jelentések száma. Az EKB azt is állítja, hogy kriptovalutákat használnak az ukrajnai háború miatt az orosz oligarchákkal szemben kiszabott szankciók megkerülésére¹⁷. Annak kockázata, hogy az Oroszországgal szembeni szankciók megkerülése céljából visszaélhetnek a kriptoeszközökkel, fontos emlékeztető arra vonatkozóan, hogy ezeknek a piacoknak meg kell felelniük az előírt normáknak, ideértve a befektetőkre vonatkozó információkat, a pénzmosás elleni küzdelmet és a közzétételi követelményeket is.

11 Fontos kiemelni, hogy a koncentráció kockázatának mértéke relatív, és a kriptoeszközök ökoszisztémájára korlátozódik. Nem befolyásolja azt a vagyonkoncentrációt, amelyet például a Forbes World milliárdosokról összeállított listája ír le.

12 [Makarov, I., Schoar, A., „Blockchain Analysis of the Bitcoin Market” \(2022. április 18.\)](#).

13 A kriptobányászat az a folyamat, amelynek során bonyolult matematikai problémák megoldásával egy újabb blokkot hoznak létre és adnak hozzá a blokkláncokhoz. A bányászat célja a kriptovaluta-tranzakciók ellenőrzése és a munka elvégzésének bizonyítása, hozzáadva ezt az információt a – bányászati ügyletek főkönyveként működő – blokklánc valamely blokkjához.

14 [Makarov, I., Schoar, A., „Blockchain Analysis of the Bitcoin Market” \(2022. április 18.\)](#).

15 [„Assessment of risks to financial stability from crypto-assets”](#).

16 Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: *Kriptoeszközök és megosztott könyvelési technológia*, [HL C 155., 2021.4.30., 31. o.](#)

17 Az EKB elnöke, [Christine Lagarde szerint kriptovalutákat használnak az Oroszországra kiszabott szankciók megkerülésére](#) (a cikk angol nyelvű).

- 3.5 A félrevezető információk és az átláthatóság hiánya szintén komoly aggodalomra ad okot. Egyes kriptoeszközöket agresszív módon reklámoznak a nyilvánosság számára olyan marketinganyagok és egyéb információk felhasználásával, amelyek nem egyértelműek, hiányosak, pontatlanok vagy szándékosan félrevezetőek lehetnek, túlzó állításokat tesznek a potenciális előnyökről, miközben figyelmen kívül hagyják a kapcsolódó kockázatokat. A marketinget gyakran olyan véleményformálók végzik a közösségi médiában, akik nem tájékoztatnak arról, hogy kapnak-e pénzügyi ösztönzést bizonyos kriptoeszközök népszerűsítésére – jó példa erre a különböző hírességekhez és sportolókhoz kapcsolódó, nem helyettesíthető tokeneken alapuló művészet (NFT-művészet) közelmúltbeli elterjedése.
- 3.6 Az uniós felügyeleti hatóságok úgy vélik, hogy a kriptoeszközök szélsőséges áringadozásai nagy kockázatot jelentenek a befektetők számára, bár hasonló kockázatok fakadhatnak a globális részvénytőzsi ingadozásokból is. Számos kriptoeszközt ugyanis hirtelen és szélsőséges áringadozások sújtanak, miáltal rendkívül spekulatívvá válnak, miközben az árak főként a befektetői kereslettől függenek. A szélsőséges áringadozások új kétségeket vetnek fel a kriptovaluták eszközosztályának jövőjét illetően.
- 3.7 A kriptoeszközök esetében a befektetők számára gyakran szinte lehetetlen, hogy kártérítési vagy egyéb jogi követeléseket érvényesítsenek, például a félrevezető információk miatt, különösen azért, mert ezek az eszközök máig nem tartoznak a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jelenlegi uniós rendeletek által biztosított védelem hatálya alá. A befektetőket a bankok betétbiztosítási rendszerei sem védik, mivel azok csak a pénzre vonatkoznak, a kriptoeszközökre, részvényekre vagy kötvényekre nem.
- 3.8 Uniós szempontból a kriptoeszközök piacairól szóló rendelet várható hatálybalépése miatt foglalkozni kell a tagállamok közötti harmonizáció jelenlegi hiányával. Az adózás terén a tagállamok eltérő megközelítéseket alkalmaznak, és közülük több is 0–50%-os adókulccsal vet ki tőkenyereség-adót a kriptoeszközökből származó nyereségre. Az EU 2020-ban a pénzügyi technológia szabályozása céljával elfogadta a digitális pénzügyi szolgáltatási csomagot, amivel elismerte a digitális pénzügyi szolgáltatásokban az innováció és a verseny tekintetében rejlő potenciált, ugyanakkor mérsékelte a belőlük eredő kockázatokat.
- 3.9 Az EGSZB hatásos szabályozási és operatív eszközt szorgalmaz a tranzakciók nyomon követésének és a kriptoeszközök adóügyi ellenőrzésének javítása érdekében. Az EGSZB elismeri a kriptoeszközök központosított ellenőrzésének hiánya, pseudoanonimitása, értékmegállapítási nehézségei, hibrid jellemzői és az alapul szolgáló technológia gyors fejlődése okozta problémákat, ugyanakkor úgy látja, hogy elérhető a szimmetrikus megközelítésen alapuló adóügyi megfelelés. Egy, a közelmúltban készült tanulmány¹⁸ szerint a bitcoinból származó tőkenyereség megadóztatásából 2020-ban összesen 850 millió EUR bevétel származhatott volna, ami rávilágít az ágazatból potenciálisan beszédhető adóbevételek jelentőségére. Ez természetesen azt feltételezi, hogy a kriptoeszközökből származó jövedelmet a hagyományos pénzügyi eszközökhöz hasonlóan megadóztatják. Ehhez pedig az szükséges, hogy megfelelő jelentéstétel alapján megfelelően végrehajtsák az adókötelezettségeket, az

¹⁸ [Thiemann, A.: „Cryptocurrencies: An empirical View from a Tax Perspective” \(2021\), a JRC 12/2021. sz. munkadokumentuma az adózásról és a strukturális reformokról. Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, Sevilla, JRC126109.](#)

adóhatóságok pedig hozzáférjenek az információkhoz. Az üzleti értékesítések valós időben történő jobb nyomon követésének további előnye a héabeszedés folyamatának javítása lenne.

- 3.10 Fontos kiemelni, hogy egyes kriptoeszközök a pénzügyi eszközök piacairól szóló II. irányelv (MiFID II) hatálya alá tartozó pénzügyi eszköznek vagy az elektronikus pénzről szóló irányelv (EMD) értelmében elektronikus pénznek vagy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló második irányelv (PSD 2) értelmében pénzeszköznek minősülhetnek. A probléma az, hogy egyes tagállamok nemzeti szinten egyedi szabályokat vezettek be azokra a kriptoeszközökre vonatkozóan, amelyek nem tartoznak a jelenlegi uniós rendeletek hatálya alá, és ez a szabályozás széttagoltsághoz vezet. Ez torzítja a versenyt az egységes piacon, és megnehezíti a kriptoeszköz-szolgáltatók számára, hogy tevékenységeiket határokon átnyúlóan bővítsék, ami szabályozási arbitrázshoz vezet.
- 3.11 Az EGSZB egyetért azzal, hogy inkább egy olyan holisztikus megközelítésre van szükség, amely a már létező pénzügyi eszköznek minősíthető kriptoeszközöket és a jelenleg a szabályozási körön kívül eső kriptoeszközöket egyaránt célozza. Ugyanakkor az EGSZB azt ajánlja, hogy a hatóságok tartsák tiszteletben az „azonos tevékenység, azonos kockázat, azonos szabályok” elvet. Eszerint a kriptoeszköz-tranzakciókat végrehajtó vállalkozások esetén, amennyiben ugyanolyan kockázatok merülnek fel, mint a hagyományos eszközökkel végrehajtott tranzakciók esetén, a már létező szabályozási keretre kell támaszkodni. Az EGSZB ezt szükségesnek tartja annak elkerüléséhez, hogy aszimmetriák alakuljanak ki olyan hasonló szolgáltatások és eszközök között, amelyekre technikai okok miatt eltérő keretek vonatkozhatnak. Ezenkívül a kriptoeszközök terén zajló innovációt a kockázatok csökkentése érdekében hatásos szabályozói válasz lépésekkel kell lekövetni.
- 3.12 Végezetül a kriptoeszközök és a kapcsolódó bányászati tevékenységek környezeti következményei rendkívül fontosak, tekintettel a zöld megállapodás részeként tett uniós éghajlat-politikai kötelezettségvállalásokra. A Holland Központi Bank egyik közelmúltbeli tanulmánya (2021) arról számol be, hogy a bitcoin-hálózat szénlábnyoma növekszik, és a hálózat teljes villamosenergia-felhasználása nagyjából megfelel Hollandia villamosenergia-felhasználásának, és ennek következtében 4,2 milliárd EUR környezeti költséggel jár¹⁹. Mindazonáltal helyénvaló lehet ezzel összevetni a globális bankszektor villamosenergia-felhasználását is. Ennek kapcsán az EGSZB megjegyzi, hogy az új megosztott könyvelési technológiákat, például a blokláncot elviekben arra használják, hogy lehetővé váljon fenntartható infrastruktúra kialakítása az alacsony szén-dioxid-kibocsátású jövőhöz. Ennek megvalósulására azonban mindeddig nincsen kézzelfogható bizonyíték. Pozitív fejlemény, hogy az energiaágazatban tevékenykedő fejlesztők igyekeznek kihasználni a megosztott könyvelési technológia előnyeit annak érdekében, hogy segítsék az energiaelosztás decentralizálását, intelligens szerződéseken keresztül ellenőrizzék az energiahálózatokat, valamint keresletoldali választintézkedéseket biztosítsanak a villamosenergia-felhasználás és -ellátás előrejelzéséhez kapcsolódóan.

¹⁹ [Trespalacios, J.P., és Dijk, J., „The carbon footprint of bitcoin”, De Nederlandsche Bank, DNB Analysis Series, 2021.](#)

4. A kriptoeszközökből fakadó lehetőségek

- 4.1 A fent említett kockázatok fényében nem egyértelmű, hogy a kriptovaluták valaha általános csereeszközzé fognak-e válni. Ugyanakkor nem észszerűtlen annak előrejelzése, hogy a kriptoeszközöket jellemző hiányosságok – például a feldolgozási kapacitás és bányászatuk rendkívül magas energiafogyasztása – a jövőbeli technológiai fejlesztésekkel kezelhetők. Ugyanez mondható el a bűnözéshez és a pénzmosáshoz kapcsolódó kockázatokról, minthogy a törvénybe ütköző kriptovaluta-tranzakciók aránya a 2020. évi 0,62%-ról 2021-ben 0,15%-ra csökkent²⁰, a bűnüldöző hatóságok pedig jobban nyomon követik és elkobozzák a jogtalanul szerzett kriptovalutákat. Ennek fényében az EGSZB megállapítja, hogy az Európai Bizottság pénzügyi technológiai cselekvési tervének 2018. márciusi közzététele óta az Európai Bizottság megvizsgálta mind a kriptoeszközök kínálta lehetőségeket, mind az általuk jelentett veszélyeket.
- 4.2 Mivel szilárd jogi keretet kell biztosítani a kriptoeszközökre vonatkozóan, ahogyan azt az Európai Bizottság javaslata körvonalazza²¹, az EGSZB úgy véli, hogy a blokklánc – mint a kriptoeszközök fő mögöttes technológiája – sokat tehetne a meglévő kockázatok kezelése érdekében. A blokklánc potenciális előnyei a kockázatsökkentést és a jobb tőkegazdálkodást lehetővé tevő valós idejű ügyletektől a szabályozási hatékonyság javításáig terjednek, ami például a blokkláncnak az ügyfél megismerésére vagy a pénzmosás elleni ellenőrzésekre történő használatával érhető el. Emellett a blokklánc fokozott kiberbiztonságot is eredményez, mivel a blokkláncalapú ökoszisztémába való betörés a hálózat és a számítástechnikai teljesítmény tekintetében rendkívüli erőforrásokat venne igénybe. A kriptoeszközök technológiájának támogatása terén hatalmas lehetőségeket kínál az egyéb kialakulóban lévő technológiákkal, például a mesterséges intelligenciával és a dolgok internetével való integráció is.
- 4.3 Amint azt korábban megjegyeztük, az átláthatóság és az információ hiánya komoly problémát jelent a kriptoeszközökkel kapcsolatban, ami pseudoanonimitáshoz és az adóztatáshoz szükséges adatok elégtelenségéhez vezet. A további technológiai fejlesztések segíthetnek a meglévő korlátok kezelésében, javítva ezáltal az átláthatóságot és az adóhatóságoknak megfelelő célból küldött adatok minőségét, kezelve így az adócsalást és az illegális ügyleteket. Emellett a blokklánc és a mesterséges intelligencia közötti szinergiák is megoldást jelenthetnek, mivel a blokklánc-technológia jó minőségű adatokat biztosít a mesterségesintelligencia-alkalmazások számára, átlátható mintákat nyújt a teljesítményértékelési kutatásokhoz, és biztosítja az automatizált adóértékelés sérthetlenségét.
- 4.4 A blokklánc további technológiai fejlődése arra is ösztönözheti a bankokat, hogy együttműködjenek a blokklánc-ökoszisztémán belül, ami lehetővé tenné számukra, hogy egy kereskedési platformon keresztül megosszák információikat és tapasztalataikat a szélesebb blokklánc-közösséggel. Egy ilyen infrastruktúra teljes mértékben integrált, végponttól végpontig terjedő kereskedési, elszámolási és letéti szolgáltatást nyújthatna a blokkláncon alapuló digitális eszközök számára. Emellett biztonságos környezetet biztosíthatna a digitális eszközök kibocsátásához és az azokkal való kereskedéshez, és lehetővé tenné a meglévő értékpapírok és

²⁰ [„The Chainalysis 2022 Crypto Crime Report”.](#)

²¹ Javaslat európai parlamenti és a tanácsi rendeletre a kriptoeszközök piacairól és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról, [COM\(2020\) 593 final](#).

nem bankképes eszközök tokenizálását, hogy a korábban nem forgalomképes eszközök értékesíthetővé váljanak.

- 4.5 Ennek eléréséhez természetesen szilárd szabályozási keretre van szükség. Ugyanakkor a szabályozási keretnek nem csupán az EU-n belül, hanem az egyes joghatóságok között is következetesnek kell lennie. A fogyasztók védelme érdekében az EU-n belül és kívül is az egyenlő versenyfeltételek elvein alapuló normákat kell meghatározni. Ennek kapcsán az EGSZB támogatja a pénzáttalásokról szóló rendeletet, bár az bizonyos tekintetben túlmutat a hagyományos pénzügyi tranzakciókon. Ugyanakkor az EGSZB támogatja az innovációt az EU-ban. Fontos, hogy az „azonos tevékenység, azonos kockázat, azonos szabályok” elvet követve a blokklánc-technológián alapuló, nem pénzügyi jellegű hagyományos termékeket fizikai megfelelőjükkel azonos módon kezeljék, ne pedig pénzügyi eszközökként.
- 4.6 Az utolsó szempont a digitális euro esetleges bevezetésével kapcsolatos. Egyértelművé kell tenni, hogy a digitális euro nem kriptoeszköz, hanem az euro egy másik formája²². A digitális euro lehetővé tenné az uniós polgárok számára, hogy digitális kifizetéseket teljesítsenek az egész euroövezetben – csakúgy, mint ahogyan készpénzt használnak a fizikai fizetésekhez. Természetesen vannak érvek a digitális euro bevezetése mellett és ellen is; ugyanakkor az logikus lépésnek tűnik, tekintve, hogy a fizetések egyre inkább digitálissá válnak. Ez pedig két fő okból bír kritikus jelentőséggel: a digitális euro bizonyos mértékben ellensúlyozhatja az Egyesült Államoknak a stabil kriptopénzek piacán jellemző dominanciáját, az EBB részéről pedig fontos folytatni a kriptoeszközökkel kapcsolatos fejlemények, azoknak a monetáris politikára kifejtett potenciális hatásai, valamint annak nyomon követését, hogy milyen kockázatokkal járhatnak a kriptoeszközök a piaci infrastruktúrák és kifizetések zökkenőmentes működésére és a pénzügyi rendszer stabilitására.

Kelt Brüsszelben, 2022. szeptember 22-én.

Christa SCHWENG
az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke

²² Lásd a [digitális euro](#) témájában készülő saját kezdeményezési véleményyt.